XVI. évfolyam. Kisczell, (Kisczell) 1934. március 15. 9 szám.

Kemenesvidék

KÖZGAZDASÁG. FÜGGETLEN HETILAP.

(„KISCZELL és VIDÉKE") Megjelenik minden vasárnap. „KISCZELL és VIDÉKE")

Előfizetési ár
Negyedévre . . . 8 kor. | Egyes szám ár . . . 4 „ | jegyzőknek egy évre 8 kor., félévre 8 kor. vol' értesíthetni: kedden és pénteken

felelős szerkesztő
Huss Gyula

Csillomok Domokkutas, Gombás ház — felvesz a kiadóhivatal és ösv. Zsigmond Istvánné

Március Idusa.

A legszebb emlékeink fűződnek eh hez a naphoz Nem közvetlen emlékezések, hiszen alig van mar a jelen nemzedékben valaki, a ki a nagy idők eszmenyeire élénken vissza emlekezhetne.

A letünt idők azonban megfrissulnek a kegyelet nyomán, a mely meg élénk közvetlenséggel él minden magyar ember szívében.

Minden magyar ember, a ki szereti hazáját, szereti a szabadságát, szereti azt hogy a magyar mint magyar éljen itt e honban, a kinek a hagyomány nem puszta képzelet csupán, hanem tartalmas a jövőre nézve. A ki így gondolkozik, annak március tizenötödike jelentős és fontos nap, mert akkor virradt fel a magyar szabadság. És sohsem vagyunk fiszirsá egy ünnep, a mely inkább a március tizenötödikéről és soha nem válik üres mulatsággá egy emléknap, a melyet e nap tiszteletére szánunk.

A nagy napok emlékei önkénytelenül felidézik bennunk az összehasonlítás gondolatát. Azt kérdezzük magunktól hogy a közszabadságnak és alkotmányosságunk megerősítésének mi köze volt ahhoz, hogy mi most elveszük ezeket. És vajjon csakugyan elvesszük e? azt az alkotmányt, a melyet a nagy napok számunkra készítettek? Kérdezzük magunktól, vajjon ér volt-e nagy küzdelmet kivívni ezért az alkotmányért, a mely talán semmivel sem jobb az előző alkotmánynál Fejlődést ezen a téren alig veszünk észre és azért mindég aktuális a kérdés és mindég aktuális az összehasonlítás is.

Ez azonban ne tartson vissza bennünket attól, hogy március idusát szívve lélekkel ünnepeljük, mert ha az összehasonlítás mérlegében, a mi időnk serpenyője joval kevesebbet is nyom a nagy idők sulyanal, a visszaemlékezés mégis egy fontos tényezője ama mozgató erőknek, a melyeket a haladas eszméje megkövetel. Nekünk vissza kell gondolnunk a nagy napokra és rá kell eszmélnünk arra a szellemre, a mely e napok embereit mozgatta és éltette. A nagy napok nagy emberekket adtak a magyarságnak, nagy költőket és nagy harcosokat, elszánt politikusokat és tettre kész közönséget. Milyen nagyszerű, milyen megrázó, milyen csodás napok voltak ezek. Leráztuk magunkról az abszolutizmus jármat, kettétörtük a bilincseket, a melyek megkötötték a nemzet akaratát, uj Magyarország támadt, ha nem is gazdasági értelemben, de a mi ennél is fontosabb, szellemi értelemben. A paraszt emberré lett megint, szabad emberré, a ki most megint olyan szabadon mozoghatott, olyan kevés lekötöttség mellett, mint honalapitó Arpád korában.

De jött a feudális kor, a mely ezt a gyönyörű fajtát, a magyar népet guzsba kötötte.

Igy sinylődött ez a nép évszázadokon at kis és felső nemesség által letiporva, megalázva, gusbakötve. Az elnyomás olykor erős lázadásban tört ki, de a nemességnek mindig volt annyi hatalma, hogy leigázza a népet, a mely hus volt a husából, vér volt a véréből. A negyvennyolcas napok azonban megmutatták, hogy ebben a népben is olyan erő lakozik, a melyet érdemes a fejlődés utjára engedni, érdemes szabadságot adni e népnek, és a nemesség viszont nem érdemli meg azt a tenger sok privilégiumot, melyet kiszolgáltatott magának, mások elnyomatása áron.

Megmaradt ugyan a márciusi napok nagy szabadsag vivmánya, törvény előtti való egyenlőség, az megmaradt, de azért még messze vagyunk attól az időtől, a melyet a negyvennyolcas idők napjai megvalósitani akartak. van ugyan jog és egyenlőség, azért mégis vigan burjánzik a korrupció a közélet minden terén, a jog nem mindenkié, csak az erőseké, a tülekedőké, a gazdagoké, a könyökkel dolgozóké.

A gazdasági egyenlőség még a legszabadabb államokban is, utópia csupán a melyet csak a jóhiszeműek, csak a fanatikusokért lelkesedők agyvelejében találunk. Egyebütt ritkán látni közeledni a gazdasági egyenlőség ideája felé, mindenütt vannak surlódások, sőt éles ellentétek is, osztály és osztály között, de csak kevés országban van annyi egyenet-

A nagy kertben.

Irta: Zalki Márton.

Mikor Zsigmondi István, a világszerte ismert nevű kémikus, jobb mint husz évi tavollét utan visszakerült a Fehér Körös menten elterülő szülővárosába, tapintatosan, de következetesen kitért minden ováció elől.

Az indiai angol gyarmatokról került haza és bizony rosszul esett az otthon való magyaroknak, hogy nem diadalkapun át, durrogó taracklövések puskaropogása között fogadhatták megfelelő szónoki kirchanassokkal a város hölgyeit. Szóval mindenki tudta, hogy egy szenzacióval millikat szerzett, hogy az angol király magas érdemrenddel tüntette ki, talan ebéden is ott marasztotta s hogy a Tudományos Akademia is tagjává választotta. Erp a mult héten tartotta meg székfoglalóját, melyről az ujságok sokat irtak s igy az sem maradt titoknak, hogy Zsigmondi leirván „az egzotikus növénymérgek legujabb kemszeréről" eltekerett.

Már tiz napja volt otthon a tudós, kinek szélesen, fakó arcat a gyermekkorra való emlekezés könnyű, halványpiroslag futotta at s a kiminden apróságot, jelentéktelenséget hiven megőrzött negy, kerek koponyajában. A városban nem volt egyetlen egy rokona sem. A kik még éltek, azok Amerikában laktak. De ez semmi összefüggésben nem volt és nem is lehetett rendszeres amerikai kivándorlással, korunknak e krónikus nyavalyájával.

Ennek egészen külön története van. Zsigmondi édesapja rézműves volt s ennek idősebb fia, Péter, az akkori szokásnak megfe előne az apja mesterséget folytatta. Ezt a fiut, a mi tudósunk testvérátyját, egyszer toloncoton hoztak haza szülővárosába. Az ilyen hazatoloncolásnak visszatartóan durva a szcenáriuma. Végig kisérik a városon a szerencsétlent, mint a gonosztevőt s az emberektek hetekig van szórnyülködésre és karörömre való anyaga belőle.

Hamarosan kétségtelen módon kiderült, hogy a hazatoloncolásra semmiféle törvényes joga nem volt az illetékes közigazgatási személynek, ki azt elrendelte. Tisztara könnyelmű, önkényes, banális cselekedet volt. De ez a megállapitás igen csekelyet valtoztatott azon az égető szegyenen, mit a Zsigmondi családnak türnie kellett.

Ez hagyatta el a fiatal rézművessel hazáját.

Amerikába kóborolt, hol akkor az Unió vivelt háborut a déli államokkal. Zsigmondi Péter belépett az Unió hadseregebe, végigküzdötte a hadjáratokat, kapitányi tarkot szerzett és végképp megtelepedett Amerikában. Minthogy jó sora volt és tekintélyes vagyont szerzett, szegénysorsú rokonait, nevezetesen két nővérét és egyik öccsét kitelepitette Amerikába

A tudós hazajövetelének nem volt semmi materialis célja. Regen megnézi egyszer meg a Körös partjat, a szegélyű ingoványokat, a jegenyeket, az elrajzolt törzsű füzfákat. Aztan néhány ismert arcot is kivánt látni azok közül, a melynek látása valamikor örömet szerzett neki.

Különösen egy arcra emlékezett élénken, a Sóthy Erzsike arcára Szep, ovális arc volt, ha misan csillogó kék szemekkel. Ott laktak a Körös parton, a nagy kert közepén emelkedő régi kastelyban. Ez a nagy kert igazi nevezetessége volt a városnak. Ölnél magasabb téglafal vette körül s a ki egyszer bent volt a kertben, az évekig eldicsekedett vele. O a szegény rézműves fiia, egyetlen egyszer sem jutott be, noha mindennap sóvár szemekkel néste a diszfák terebélyes koronáját s a gyümölcsfák dusan megrakott ágait. Volt egy nyárfa a Körös parton, oda gyakran felmászott, hogy láthassa a kert kavicsos sétautjait, a kényelmes szőlyéket, az apró szines satrakat... Ezek a dolgok isgatták egykor gyermek fantáziáját s most is, ötvenkét éves korában, megindultsággal gondolt rájuk vissza.

A szállodában lakott. A kik vele együtt étkeztek, azok közül egyetlen egyet sem ismert. A fiatalabb generáció volt, mely azalatt serdült, mialatt ő a laboratóriumokban örök villanylány mellett a tudomanyt szolgálta és világhirt szerzett.

Az öreg urakról, kiknek gyermekkorában olyan tisztelettel illeszen köszöni, már nem mert kerdezősködni. Csaknem valamennyire azt mondtak, hogy megrult. Eleinte csodalkozott rajta, de a matematika hamar felvilágosito is. Azok az urak akkor már jó hatvanasak, [illegible] mint huszonöt év telt el. E ket összeg együtt meghaladja az átlagos emberi korhatart.

Azt is furcsallotta eleinte, hogy iskolatársai csupa kopasz, félig megrokkant, szürke, öreg urak. Igaz hogy az ő haja is erősen deresedett, de ez sohase szerzett neki gondot. Alig hogy észrevette.

Egy este az öreg Szekér Antallal találko-

[illegible]

[illegible] A jelenkor legjobb tetőfedő [illegible]

ASBEST-PALA

Elpusztithatatlan, soha javitást nem igényel. Tüzmentes, fagymentes, vizhatlan és viharálló.

Alatta a padlás télen nem hideg, nyáron viszont nem meleg

KÖNNYÜ, mert a befedett terület négyzetmétererkint 10 kilogram — holott a hornyolt cserépből négyzetmétere 40 kg, közönséges cserépből 65 kg., igy palafedésre legkönnzebb tető és a leggyöngébb tal is alkatmás.

Legmesszebbmenő jótállás

Felvilágositást, árjegyzéket és mintát kivánatra ingyen küldünk.

Magyar Asbest Palagyár

R.-T. :: Jánosháza.

Iroda: Zollner Bélánál Jánosháza

Hölgyek figyelmébe.

Zala gyöngye

csoda hatásu, [illegible] készitett, teljesen ártalmatlan arctej. Eltavolit az arcról mindennemü tisztátalanságot, kiütéseket, pattanásokat stb. Üdén, frissen tartja az arcot, hófehérre varázsolja a bőrt. Erősiti a szemeket. A Zala Gyöngye arctej szabadalmazva van. **Szamos köszönő és elismerő levéllel kitüntetve.** Ára egy nagyobb üvegnek bármely postára bermentes küldéssel utánvét mellett 3 K. Kapható egyedül a készitőnél

Özv. Matkovich Pálnénál
Szerencs (Cukorgyár) Zemplém m.

Hirdetések a KEMENESVIDÉK

RÉSZÉRE FELVÉTETNEK

minden **kedden délután** a kiadóhivatal helyiségében Dömölki-utca Gombás ház.

Hirdetéseket lapunk részére bármikor felvesz olcsó árszabályszerinti áron

özv. Zsigmond Istvánné könyvkereskedése,
Templom-tér.

Hirlapunk egyes példányonkint h a p h a t ó

özv. Zsigmond Istvánné könyvkereskedésében

Templom-tér.

8 napi próbára.

Eszkinek 8 napi kicserélésre küldök utánvéttel, esetleg a pénzt visszaadom ha nem felelne meg.

Amerikai nikkelóra	K 2.80
Roskopf patentóra	„ 3.—
Amerikai goldinóra	„ 3.50
Vasuti Roskopf	„ 4.—
Roskopf duplafedelü óra	„ 5.50
Lapos városiora	„ 5.—
Imitalt ezüstora dupl.	„ 6.—
14 karátos aranyóra	„ 18.—
Eredeti ingaóra	„ 20.—
Verseny ébresztőóra 20 cm. magas	„ 2.—
Junkhans jegyü ébr.	„ 3.—
Rádium világitó	„ 4.—
„ „ 2 csengős	„ 5.—
„ „ 4 „	„ 6.—
„ „ muzsikával	„ 8.—
Ingaóra 75 cm. magas	„ 8.—
ütéssel	„ 10.—
muzsikával és ütővel	„ 14.—
Gömbóra ébresztővel	„ 6.—

évi irásbeli jótállás. Szétküldi utánvéttel

[illegible]

Wien, IV. Margarethenstrasse 27/200. Eredet gyári árjegyzék ingyen.

Izléses, csinos kivitelben, jutányos áron szállit mindennemü ::

nyomtatványt

„Vörösmarty" könyvnyomda
Berenczer

[illegible]

XVI. évfolyam Csilléndmölk. (Kiscell) 1914. március 15. 11 szám.

Kemenesvidék

KÖZGAZDASÁGI FÜGGETLEN HETILAP

(„KISCZELL és VIDÉKE") Megjelenik minden vasárnap. „KISCZELL és VIDÉKE")

Előfizetési ár
Egy é[illegible] . 8 kor. | Negyedévre 2 kor
Fél é[illegible] 4 „ | Egyes szám ár[illegible]
[illegible] jegyzőknek egy évre 6 kor., félévre 3 kor.
[illegible] vei értekezhetni: kedden és péntekenként

Felelős szerkesztő: Huss Gyula

Csilléndmölk Dombalja utca, Gombás ház — [illegible] felvesz a kiadóhivatal és ösv. Zsigmond Istvánné

Március Idusa.

A legszebb emlékeink fűződnek ehhez a naphoz. Nem közvetlen emlékezések, hiszen alig van már a jelen nemzedékben valaki, a ki a nagy idők eszményeire élénken vissza emlékezhetne.

A letűnt idők azonban megfrissülnek a kegyelet nyomán, a mely meg élénk közvetlenséggel él minden magyar ember szívében.

Minden magyar ember, a ki szereti hazáját, szereti a szabadságát, szereti azt, hogy a magyar mint magyar éljen itt honában, ennek a hagyomány nem puszta képzelet csupán, hanem tanuság a jövőre nézve. A hagyomány gondoljunk annak március tizenötödike jelentős és fontos napjára, mert akkor virradt fel a magyar szabadság. És szóba nem vesszük, hogy mely nagy március tizenötödikéről és szóba nem válik üres mulatsággá egy emléknap, a melyet e nap tiszteletére szánunk.

A nagy napok emlékei önkénytelenül felidézik bennünk az összehasonlítás gondolatát. Azt kérdezzük magunktól, hogy a közszabadságnak és alkotmányosságunk megerősítésének mi köze volt ahhoz, hogy mi most elvesztjük ezeket. És vajjon csakugyan elvesztjük-e? azt az alkotmányt, a melyet a nagy napok számunkra készítettek? Kérdezzük magunktól, vajjon érdemes volt-e nagy küzdelmet kivívni ezért az alkotmányért, a mely talán semmivel sem jobb az előző alkotmánynál. Fejlődést ezen a téren alig veszünk észre és azért mindég aktuális a kérdés és mindég aktuális az összehasonlítás is.

Ez azonban ne tartson vissza bennünket attól, hogy március idusát szívve-lélekkel ünnepeljük, mert ha az összehasonlítás mérlegében, a mi időnk serpenyője jóval kevesebbet is nyom a nagy idők sulyával, a visszaemlékezés mégis egy fontos tényezője annak mozgató erőknek, a melyeket a haladás eszméje megkövetel. Nekünk vissza kell gondolnunk a nagy napokra és rá kell eszmélnünk arra a szellemre, a mely e napok embereit mozgatta és éltette. A nagy napok nagy embereket adtak a magyarságnak, nagy küzdőket és nagy harcosokat, elszánt politikusokat és tettre kész közönséget. Milyen [illegible] megrázó, milyen csodás napok voltak ezek. Leráztuk magunkról az abszolutizmus jármat, kettétörtük a bilincseket, a melyek megkötötték a nemzet akaratát, uj Magyarország támadt, ha nem is gazdasági értelemben, de a mi ennél is fontosabb, szellemi értelemben: A paraszt emberré lett megint, szabad emberré, a ki most megint olyan szabadon mozoghatott, olyan kevés lekötöttség mellett, mint honalapító Árpád korában.

De jött a feudális kor, a mely ezt a gyönyörű fajtát, a magyar népet guzsba kötötte.

Igy sinylődött ez a nép évszázadokon át kis és felső nemesség által letiporva, megalázva, guzsbakötve. Az elnyomás olykor erős lázadásban tört ki, de a nemességnek mindig volt annyi hatalma, hogy leigázza a népet, a mely hus volt a husából, vér volt a véréből. A negyvennyolcas napok azonban megmutatták, hogy ebben a népben is olyan erő lakozik, a melyet érdemes a fejlődés utjára engedni, érdemes szabadságot adni e népnek, és a nemesség viszont nem érdemli meg azt a tenger sok privilégiumot, melyet kiszolgáltatott magának, mások elnyomatása áron.

Megmaradt ugyan a márciusi napok való egyenlőség, az megmaradt, de azért még messze vagyunk attól az időtől, a melyet a negyvennyolcas idők n[illegible] valósítani akartak. Van ugyan jog és egyenlőség, azért mégis vigan burjánzik a korrupció a közélet minden terén, a jog nem mindenkié, csak az erőseké, a tülekedőké, a gazdagoké, a könyökkel dolgozóké.

A gazdasági egyenlőség még a legszabadabb államokban is, utópia csupán, a melyet csak a jóhiszemnek, csak a fanatikusokért lelkesedők agyvelejében találunk. Egyebütt ritkán látni közeledni a gazdasági egyenlőség ideája felé, mindenütt vannak surlódások, sőt éles ellentétek is, osztály és osztály között, de csak kevés országban van annyi egyenet-

A nagy kertben.

Irta: Zilahi Martin.

Mikor Zsigmondi István, a világszerte ismert nevű kémikus, több mint husz évi távollét után visszakerült a Fehér-Körös menten eltérülő szülővárosába, tapintatosan, de következetesen kitért minden ováció elől.

Az indiai angol gyarmatokról került haza és bizony rosszul esett az otthon való magyaroknak, hogy nem diadalkapun át, dürrogó taracklövések puskaporszaga között fogadhatták megfelelő szónoki kirchanásokkal a város büszkeséget. Szóval mindenki tudta, hogy egy szerumával milliókat szerzett, hogy az angol király magas érdemrenddel tüntette ki, talán ebéden is ott marasztotta a hogy a Tudományos Akadémia is tagjává választotta. Épp a mult héten tartotta meg székfoglalóját, melyről az ujságok sokat irtak s igy az sem maradt titoknak, hogy Zsigmondi István „az egzotikus növénymérgek legujabb kutszerelőjé" értekezett.

Már tiz napja volt otthon a tudós, kinek szélen, fakó arcat a gyermekkorra való emlékezés könnyü, halványpirosság futotta át s a ki minden sprószgot, jelentéktelenséget hiven megőrzött nagy, kerek koponyájában. A városban nem volt egyetlen egy rokona sem. A kik még voltak, azok Amerikában laktak. De ez semmi összefüggésben nem volt és nem is lehetett a rendszeres amerikai kivándorlással, korunknak e krónikus nyavalyalyával.

Ennek egészen külön története van. A Zsigmondi édesapja rézműves volt s ennek idősebb fia, Peter, az akkori szokásnak megfelelően az apja mesterségét folytatta. Ezt a fiut, a mi indonunk testvérfiát, egyszer tolonczban hozták haza szülővárosába. Az ilyen hazatolonczolásnak visszatartóan durva a szcenáriuma. Végig kisérik a városon a szerencsétlent, mint a gonoszlevőt s az embereknek hetekig van szórnyülködésre és káröröme való anyaga belőle.

Hamarosan kétségtelen módon kiderült, hogy a hazatolonczolásra semmiféle törvényes joga nem volt az illető közigazgatási személynek, ki azt elrendelte. Tisztára könnyelmü, önkényes, banális cselekedet volt. De ez a megállapitás igen csekélyet változtatott azon az égető szégyenen, mit a Zsigmondi családnak türnie kellett.

Ez hagyatta el a fiatal rézművessel hazáját.

Amerikába költözött, hol akkor az Unió vivott háborut a déli államokkal. Zsigmondi Péter belépett az Unió hadseregébe, vegigküzdötte a hadjaratokat, kapitányi tiszteket szerzett és végleg megtelepedett Amerikában. Minthogy jó sora volt és tekintélyes vagyont szerzett, szegényebb rokonait, nevezetesen két nővérét és egyik öccsét kiszelepitette Amerikába.

A tudós bázjövedelmének nem volt semmi materiális ceélja. Régen, régen határozta el, hogy megnézi egyszer meg a Körös partjat, szegélyü ingoványokat, a jegenyéket, az elrajzolt törzsü füzfákat. Azután néhány ismert arcot is kivánt látni azok közül, a melynek látása valamikor örömet szerzett neki.

Különösen egy arcra emlékezett élénken, a Sóthy Erzsike arcára. Szép, ovális arc volt, hamisan csillogó kék szemekkel. Ott laktak a Körös parton, a nagy kert közepén emelkedő régi kastélyban. Ez a nagy kert igazi nevezetessége volt a városnak. Ölnel magasabb téglafal vette körül s a ki egyszer bent volt a kertben, az évekig eldicsekedett vele. Ő a szegény rézműves fia, egyetlen egyszer sem jutott be, noha mindennap sóvár szemekkel néste a diszfák terebélyes koronáját s a gyümölcsfák dusan megrakott ágait. Volt egy nyárfa a Körös parton, oda gyakran felmászott, hogy láthassa a kert kavicsos sétautjait, a kényelmes zsölyéket, az apró szines sátrakat... Ezek a dolgok ingatták egykor gyermek-fantáziáját s most is, ötvenkét éves korában, megindultsággal gondolt rájuk vissza.

A szállóban lakott. A kik vele együtt étkeztek, azok közül egyetlen egyet sem ismert. A fiatalabbjaik [illegible] volt, mely azalatt serdült, mialatt ő a laboratóriumokban örök villanyfény mellett a tudományt szolgálta és világhirt szerzett.

Az öreg urakról, kiknek gyermekkorában olyan tisztelettel köszönt, már nem mert kérdezősködni. Csaknem valamennyire azt mondták, hogy meghalt. Eleinte csodálkozott rajta, de a matematika hamar felvilágositotta. Azok az urak akkor már jó hatvanasak lehettek, azóta több mint huszonöt év telt el. E két összeg együtt meghaladja az átlagos emberi korhatárt.

Azt is furcsállotta eleinte, hogy iskolatársai csupa kopasz, félig megrokkant, szürke, öreg urak. Igaz hogy az ő haja is erősen ritkásodott, de ez sohase szerzett neki gondot. Alig hogy eszrevette.

Egy este az öreg Szekér Antallal találko-

[illegible] a jog körül mint minálunk, ahol az az elv, hogy erősé a jog, s ez nálunk jobban uralkodik, mint egyebütt.

Március Idusa emlékeztessen bennünket arra, hogy ez nincs rendjén, hogy nekünk dolgozni kell azon, hogy közeledjünk az ideál felé.

A szép, a nagy, a szabad Magyarországot csak ezzel teremthetjük meg.

Olyan szép a magyar, oly egészséges romlatlan faj, a mely ha a teljes törvényes és a társadalom által respektált szabadságokat élvez, akkor nincs hozzá hasonlitható ős erő a világon. Ennek a fajtának büszkesége és öröme az, hogy volt egy nap, a melyen vissza kapta szabadságát, a jólétnek és boldogulásnak az alapját.

Legyünk méltók a márciusi Idushoz és terjesszük ki a szabadságunkat!

Diáknyomor.

Ugy gondolom, nagyon sok igaz és érző ember akadt széles e hazában, ki mikor elolvasta a lapok hiradásait a budapesti egyetemi ifjuság népes meetingjéről, a mely a diáknyomorról számol be és sürget hatékony, halaszthatatlan intézkedéseket; valami ugy megmozdult a lelkében, az emlékeiben: a mult, a visszaemlékezés. Annak idején talán ő is azt és ugy érezte és a megpróbáltatások keresztje alatt szintén ugy feljajdult és csak most, most, mikor már révbe evezett, biztos megélhetése, legalább a mindennapi falatja biztositva van, jut eszébe megnyugtatásul Horatius közismert megállapitása, hogy „a mit egykor nehéz volt elszenvedni, édes arra a visszaemlékezés“

Dehogy édes, ördögöt édes. Tagadom. Mindig fájó, keserü. Soha, soha az elvesztett illuziókat, a meddőségre kárhoztatott zsendülő erőt, a küzdelem kiváltotta, sajgó sebeket elfelejteni [illegible] lehet. Hány, de hány tehetség, valójában értékes tehetséges váltja fel hitvány aprópénzre a szükséges, a kényszeritő szükség nyomása alatt azt a kincset, azt a gazdagságot, a mely a fejlődésre alkalmas körülmények között az egész emberiség számára bánya, kiapadhatatlan forrás lett volna és hány és hány akarattot morzsol össze mindennapi, közönséges élet, a sors, a végzet, a kikről nem tud, nem vesz értesülést a világ.

Igazán elszomorító jelenségek [illegible] pek. A humanismus köntösében kérkedő festett arcu világ szemforgatása, mikor ezekről hallani nem akar és adaz tülekedésben, honmentő trükkökön rágódik s helyett, hogy segiteni csak akarna is. Az állam és társadalom egymásra tolja a kötelességet és a feljajdulás kiváltotta jogos kivánságokat „majd megfontolás tárgyává“ igéri tenni.

Óh nem, korántsem gondolunk állami nevelésre, ingyenes tanitásra avagy pláne közköltségen való ellátásra, bár nem tudjuk megérteni, hogyha az állam a szarvasmarhák és állományának nemesitése céljából horribilis összegeken álami intézményeket tart fenn, a társadalmi lény, az emberanyag megmentése nem lenne e olyan fontos és értékes? Óh nem, korántsem kivánjuk vissza a Tarpeji sziklás szerepet, a mely ellen erkölcs, érzés ugy is ellent mond, csak azt nem [illegible] ket és ez eket dobnak ki ostoba kedvtelésre és annyi számtalan Magnas Elz [illegible] akad milliomos barátja: alig-alig akad igazi ember, a ki alapitványokkal, ösztöndijakkal karitativ intézményekkel járulna hozzá az eszközök megteremtéséhez. Bizonyára nagyobb haszna lenne ebből az emberiségnek és állandóbb öröme az alapitóknak. Oh nem, korántsem állitjuk mi, mintha az állam pénzügyi viszonyaihoz mérten — ne gondoskodnék tandij elengedéssel általában a tanulókról, azt sem tagadjuk, hogy ösztöndijakat utal ki a későbbi tanulmányokra, csak azt nem értjük, hogy ha egy ministerium a költségvetésében szerepelhet a „madár átvonulási felügyelő“ nem fillérnyi fizetése és társulatok, egyesületek annyi szazakat dobnak ki representativ költségekre vagy benfentesek tudnak kijárni évekre terjedő magas összegeket annyi ezer és ezer cimen: nem fogjuk fel, miért ne lehetne ingyen orvos, ingyen gyógyszer, ingyenes lakás, ingyen tankönyv csak 100, mondd egyszáz egyetemi hallgató részére a 4000—6000 között? Ezrek, százezrek [illegible] ehhez? Korántsem. Egy—évi összege nem tesz ki többet, mint a me[illegible] elkölt egy kongresszus bankettjére.

És hány tehetség, hány jövő vész el mindezek hián vagy ha az élethez való jog szivósabb és mégis zöldágra jut: a testi és lelki [illegible] menny visszahozhatatlan enerváltsága marad [illegible] bélyegként egész generáción. Egy egész ember generáció! Talán ez több valamivel, mint egy mezőhegyesi Nónius vagy egy kisbéri mén.

Nagy Zoltán.

[illegible]

Nem tudom, vajjon igy borus alkony-órán
elmerengsz-e te is a multak felett,
a sok halott emlék uj életre keltén
vajjon köny boritja néked is szemed?

Az én lelkem ma messze multba téved,
áttáncolom ujból azt az édes éjt,
a melyen egyedül te létestől nekem
s a melyet két lélek örökösnek vélt.

Érzem két sötét szem kérdő pillantását
hallom a hangot, mely kérdez reszketőn.
Közönyül arcomon. Küzdök a lelkemmel,,
megremeg a szivém, halkan, édes-szenvedőn.

S sok gyötrelmes óra elvonul előttem,
álmatlan éjeknek kisért az árnya.
Örökre szétvált már a mi élet-utunk,
minden reménységünk halottra-válva.

Öröm, bánat lassan egy lágy akkordba vész,
meséket feledni, hidd el, oly nehéz h...

V. R.

zott a vendéglőben. Ez az öreg ur egyike volt azoknak, kiket gyermekkorából ismert. Talán kilencven évesnél is több volt már, de keményen küzdött az elaggottsággal. Megtöpörödött ugyan, de fürgén járt, mozgott és élénken, megszakitás nélkül beszélt:

— Hát emlékszel rám, Pista? — kérdezte.
— Bizony én az apádnál is idősebb voltam. Hallottam, milyen hires ember lettél. Jó az? Szép, hogy hazádra is gondoltál. Itt bizony nem jók az állapotok. Az emberek szegényednek. Ott van a Sóthy famillia. Holnap árverezik a nagykertet a Körös-parton. Tudod, azt a nagykertet, köröskörül jegenyékkel... Milyen büszkék voltak a Sóthyak a kertre. A püspök ha erre járt, mindig odaszállt. Meg a dédapjuk ültette a kertet. Szép is, azt meg kell adni. De már hat év óta nincs kertész benne.

— Miért? — kérdezte a tudós, kit a dolog nagyon érdekelni kezdett.

— Mert nagy a szegénység... Csak a Sóthy Erzsébet él már közülök. Az is jó öregy. Ha nem lenne az a kis nyugdija, a templom felé mehetne koldulni. Mert a férje mindent eltékozolt. Országos képviselő volt legutóbb. Hasontalan frater, ki szegény Sóthyekat teljesen kifosztotta. Különben, de morteis nil, nisi benne.

— És hol lakik most az a... Sóthy Erzsike?

— Abban a kis házban mely a [illegible] tartozott, ott a nagykert mellett a hid felé.

— Tudom.
— Azt is elárverezik holnap.
— És akkor hová megy lakni?
— Kicsoda? — kérdezte az aggastyán.
— A Sóthy Erzsike.

(Folyt. köv).

H I R E K

— **Itt a bajor király.** Lajos bajor király főudvarmestere, b. Leonrod Vilmos, a napokban Münchenből Sárvárra érkezett s intézkedett a bajor ki[illegible] ottani rezidenciájában a tavaszi fogadtatás előkészitéséről. A főudvarmester Szombathelyen látogatást tett Békássy István főispánnál is, ki a bajor uralkodót — királylyá proklamálása óta magyar földön való első megjelenése alkalmából — nagy vármegyei deputációval fogja köszönteni. A királyi család a jövő hó végén érkezik Sárvárra s ott több hetet fog eltölteni. Sárvárott nagy előkészületeket tesznek a fejedelmi vendégek fényes fogadtatására.

— **Távozó üzemvezető.** *Mann* Ede, a helybeli villamostelep üzemvezetője, május elsejével távozik körünkből; kinevezést nyert a budapesti székesfővárosi villamcsművekhez. A köztiszteletben álló fiatal üzemvezető távozását sajnálattal vesszük hirül, mert tapasztalhattuk, hogy igazán a községi villamostelep érdekében működött s mennyire iparkodott minden fogyasztó kivánságát teljesiteni és az érdekeltek kedvében járni. Az áramfogyasztó közönség körében kissé szokatlan lesz, mig ismét egy oly szimpatikus és agilis üzemvezetőt nyer a villamostelep, a kiben az üzleti tapintatosság, a felekkel való udvarias és előzékeny bánásmod ugy összpontosuljon, [illegible] Mannban.

— **Elpusztult községek.** Vasvármegyében három virágzó községet pusztitott el a tűz. A hirtelen, szinte átmenet nélkül beköszöntött s tavaszi időjárás száraz szele kiszáritotta a háztetőket, két nap óta pedig az egész vármegyében valóságos orkán dühöng. Ezek a körülmények nagyban elősegitették a tűz pusztitását. Strém községben egy kémény tüzétől keletkezett a veszedelem. A tűz negyvenkilenc lakóházat [illegible] a hozzájuk tartozó melléképületekkel együtt és a tűzben lelte halálát egy négyéves kisleány is. Vasszécseny községben harminc öt ház égett le. Az egyik utca végén keletkezett a tűz s a nagy szélben csakhamar az [illegible] z utca lángokban állott. Egy major is elpusztult. Répcelakon közel százötven házat és egy majort pusztitott el a rettenetes elem. Vasváron három ház égett le a hozzátartozó épületekkel együtt, Murafüzesen pedig egy lakoház. A [illegible] tüzesetekről pontos adatok még [illegible] Annyi tény, hogy a lakóházakon és a gazdasági épületeken kivül [illegible] gazdáknak, igy a takarmány, a [illegible] és igen sok lábasjószág, ugy hogy most a legnagyobb nyomornak néznek elejbe.

— **A körmendiek négy miniszternél.** Körmend nagyközség küldöttsége jelent meg csütörtökön a képviselőházban, Varga Gábor ru[illegible] kerület képviselőjének vezetésével felkereste báró Harkányi, Teleszky, Balogh és Jankovics minisztereket. A kereskedelmi minisztertől vasuti átjáró építését, a pénzügyminisztertől a régi sóházak átengedését, az igazságügyminisztertől járásbiróságot, a kultuszminisztertől pedig a polgári iskola fejlesztését kérték. A miniszterek szokás szerint megi igérték a kérések jóindulatu tanulmányozását.

— **Öngyilkosság.** *Süle* Péter magyargencsi 27 éves gazdalegény e hó 7-én forgópisztolylyal agyonlőtte magát pajtájában. Előtte való napon Pápára utazott s ott egy koszorut rendelt, melynek szalagjára ezt iratta: született 1886-ban, meghalt 1914 március 7-én. És pontosan betartotta a saját koszoruján jelzett terminust. A vizsgálatot *Király* dr. járásorvos és *Meskradszky* tb. szolgabiró foganatositották.

— **Összeesett az utcán.** A mult vasárnap *Klapper* Fülöp cselédje, *Kohn* Terézia az utcán szivgörcsöt kapott és összeesett. A görcsök [illegible] fiatal husz éves leányt bevitték a celldömölki kórházba. A nagy csődületben mérgezésről beszéltek, miből egy hang sem igaz. Szivgörcsöt állapitott meg a főorvos.

— **Országos Nőszövetség.** Szombathelyen *Békássy* Istvánné főispánné valamennyi egyesületet közös szervezetben tömöritette a női szociális munkára. Az uj alakulás az Országos Nőszövetségnek lesz első fiókja és mindegyik nőegyesület a maga kebeléből tagokat küld az uj alakulás szakosztályaiba. Antialkoholista, békeszakosztály, feminista, gyermek és ifjuságvédő szakosztály alakult meg, mindegyik külön körvonalzott céllal, amikben a Fehér Kereszt Egyesület, a Tuberkulózis ellen védekező Vasmegyei Egyesület, a Nőtisztviselők Egyesülete, a római katolikus, protestáns és az izraelita nőegyesületek, a Védőegyesület, a Szent Erzsébet Egyesület és a Ka[illegible]

— [illegible] E hó 10-én, kedden délelőtt nagy tűzvész pusztitott Ostffyasszonyfán. Czencz Károly pajtája gyulladt ki s összes takarmánya és szalmája elégett. Majd átcsapott a tűz Pintér kovács gazdasági épületeire s a takarmány itt is elégett. Mihacsy Sándor és Baranyai Sándor gazdasági épülete, sok fája és takarmánya lett a lángok martaléka. Osvald József és Horváth István gazdáknak lakoháza minden holmijával együtt, ugy a lovakat és marhákat is csak alig sikerült megmenteni. Az erős szélben Cencz pajtáját, az eddigi hyomozás adatai szerint, egy szegény napszámosasszony hat éves fia gyujtotta fel.

— **A honvédtüzérség nagyarányu fejlesztése.** Mint értesülünk, a honvéd tüzérség a közel jövőben uj beosztási és ezzel kapcsolatosan nagyobbodást fog felmutatni. A jelenleg fennálló 26 ütegnek helyett 5 ütegre szett [illegible] olyképen, hogy egy [illegible] két ezredet 5 ütegre fognak felosztani. Ezeken kivül már a jövő hónapban egy lovas honvédtüzérhadosztályt állitanak fel, amelynek állomáshelye Miskolc lesz. A honvédtüzérség e nagyarányu fejlesztése köv[illegible] keretében mind a 8 honvédgyaloghadosztálynak lesz kellő tüzérsége. Az uj tüzerezredek tiszti állományát olyforman szándékoznak szervezni, hogy egyelőre részint a közös tüzérségtől a honvédgyalogságtól helyeznek majd át tiszteket a honvédtüzérséghez. Ezenkivül a jövő évben már körü[illegible]belül negyven végzett növendék kerül majd a Ludovikából a honvéd tüzérséghez.

— **A hol nem ünnepelnek.** Mint a mul[illegible]ben, az idén is elhatá[illegible]ta, a győri függetlenségi párt intéző bizottsága, hogy nem tart március 15-en hazafias ünnepséget. A közönséget erről [illegible] talabbi proklamációjában értesitette:

Polgártársak!

Hazafias bánat és a jövő iránti aggodalommal kényteleek vagyunk megállapitani, hogy a közelmult idokben a kormány és uralmon levő pártja:

a szabad sajto eltörlése, —
a magyar parlament méltóságának letörése,
a választói törveny fogyatékos megalkotása,
ennek büntetőjogi kiegészitése, —
az esküdtszéki intezmeny megcsonkitása és végre
az egyesülési es gyülekezési jog korlátozása által

a nemzetet megfosztotta oly alkotmányjogi és közszabadságot biztositó intézményektől, a melyeket az 1848. évi marcius 15-ike számunkra kivivott.

Ezen jogfosztások március ihnsát gyásznapnak minősitik, miért is a győri függetlenségi es 48-as párt ez idén a nagy idők emlékére szokásos ünnepet nem rendes és ilyenben részt nem fog venni.

— **Pályázat ösztöndijakra.** Az iparosok képzésése szempontjából felette üdvös léven, hogy iparosaink a külföld visszonyait tanulmányozzák és igy szerzett tapasztalataikat itthon értékesithessék, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1905. evi februar hó 13-án 58.240/904 sz. a. kelt elhatározásával minden hazai kereskedelmi és iparkamara területére egy-egy 600 koronás iparos utazási ösztöndijat alapitott. A folyó évre vonatkozóan ezen 600 K-ás ösztöndijra a miniszter 1914. évi januar hó 26-án 4222/VII. C. 914. sz. a. kelt leirata folytán, ezennel pályázatot hirdet. A pályázati kérvények folyó évi marcius hó 30-ig nyujtandók be a soproni kerületi kereskedelmi és iparkamarához. Kötelezettséget kell vállalnia az ösztöndijasnak azirán, hogy hazájába [illegible] Voigtländer féle egyenkint 1100 K-ás és nyolc Goldberger-féle egyenkint 800 K-ás ösztöndijra. Az ösztöndijak elsejére képesitéshez kötött ipart üző, oly szegénysorsu, érdemes kisiparosok pályázhatnak, kik atyjuk üzletét átvenni szándékoznak. Az ösztöndijak masodikát pedig képesitéshez kötött ipart üzött és fiatalon elhunyt iparosok szegénysorsu özvegyei és árvái nyerhetik el. Pályazati határidő mindkét ösztöndijnál marcius 30-ika. Részletes felvilágositás a soproni kerületi kereskedelmi és iparkamarától nyerhető, a mely a kérvények szerkesztése és felszerelése tekintetében is készséggel nyujt felvilágositást.

— **Kiralyi kitüntetés.** A [illegible] miniszter eloterjesztésére díjmentesen a magyar nemességgel Jánoshegyi előnevvel tüntette ki. Ezen kitüntetés általános rokonérzessel találkozik, mert Mauthner Ödönnek a hazai magtermelés, magkereskedelem és kertészet terén elért sikeret jutalmassa. Megbizhatóságról ismert cégének, a mely az idén ünnepli 40 éves evfordulóját, sikerült a külföldön is kivételes eredményeket elérni. Nagy segitsége van az öreg, de meg mindig fiatal Mauthner-nek két fiában, Mauthner Alfréd és Mauthner Pál ban a kik szintén páratlan szorgalommal es nagy szakjudassal viszik tovább előre e világhirü céget előnyére es diszére a magyar kereskedelemnek.

— **A „Nő"** c. feminista folyóirat legujabb szamában Keir Hardie az angol képviselőház tagja es az Independent Labour Party (fuggetlen munkaspárt) egyik vezérlő férfija irt lelkesitő cikket. Bédy Schwimmer Rózsa a „Nők Napjáról", Glücklich Vilma a betegápolónők szervezéséről irt nagyszabásu ertekezest. „Szólt a gyermek" c. megrázó költemény, melyet Perkins Gilam után Szikra forditott magyarra es ugyancsak Szikra „Nagyasszonyok" c. élőképsorozata méltó felünést fognak kelteni. A feminizmus kiskátéja, glossák es szemlék, továbbá Wilhelm Szidónia a kötelező állami nyugdijbiztositásról irt cikke es a Nőtisztviselők Országos Egyesületének hirei egészitik ki a nőmozgalom érdekeit szolgáló tartalmas és magas szinvonalon álló lapot. E szám érdekességét nagyban emelik Pogány Willi es Kardos Böske szellemes illusztrációi es Constantin Meunier: bányamunkásnője. A Bédy-Schwimmer Rózsa, Szikra (Gróf Teleki Sándorne) es Pogány Paula szerkesztésében kéthetenkint megjelenő folyóirat előfizetési ára: egész évre 5 korona, félévre K 2.50. szerkesztőség es kiadóhivatal: Budapest V. Mária Valéria utca 12.

— **Fáradtság, csontfájdalmak, derékfájás** [illegible] ellen évtizedek óta kipróbált jó szer a világhirü Kriegner féle Reparator, melynek egy hásban sem szabad hiányoznia, mert a legjobb háziszer. Kis üveg 1 kor., nagy 2 kor. a gyógyszertárakban. Postán 5 üveget 5 koronáért frankó küld az egyedüli készitő, Kriegner gyógyszertár Budapest, Kálvin-tér. Nem tévesztendő [illegible] e kiváló gyógyszer a mindenféle be[illegible] ellen vásári módon hirdetett különféle [illegible]

— [illegible] a jövőben mindazokat a tartalékos tiszteket, akik [illegible] [illegible] *fogjak az egyes* csapattestekhez [illegible] fogják őket képezni. A hadi vezetőség [illegible] intézkedéssel azt akarja elérni, hogy a háboruban csupa rendesen képzett c[illegible] jön, a tartalékos tisztek pedig olyan helyi szolgálatba jussanak, amelynek polgári foglalkozásukhoz fogva leginkább megtudnak felelni.

— **Ha köhög,** ha rekedt, használjon azonnal valódi RÉTHY féle pemetefű-cukorkát. Dobozon [illegible] mint az egész világon. Csak Réthy-félét fogadjunk el. Több százezer doboz fogy el e pemetefű cukorkákból évente, mi fényesen bizonyitja, hogy a Réthy-féle cukorkák felülmulják a szokott belföldi és külföldi készitményeket. Hamisitványokat óvakodjunk és csak Réthy-félét fogadjunk el.

— **Pályázati hirdetmény.** A f. évi julius hó 1-től 22-ig terjedő időben több állami tanitóesztendőben a korábbi évekhez hasonlóan, három hétre terjedő tanitói és tanitónői továbbképző tanfolyamok fognak tartatni; még pedig tanitók számára az aradi, bajai, budapesti, iglói, kiskunfélegyházai, kőszegi, losonci, marmarossigeti és temesvári áll. tanitóképző intézetekben; tanitónők részére pedig: az eperjesi, nagyszentgyörgyi es szabadkai állami elemi iskolai tanitóképző intézetekben. Mindegyik tanfolyamra 50—50 hallgató vétetik fel, a kik közül tanfolyamonkint 30—30 hallgató állami költségen kap az intézet internátusában szállást es étkezést es ezen felül 15—15 K. utazási segélyben is részesül. A saját költségükre jelen kező hallgatók ingyen szállást es mérsékelt áron étkezést is kapnak az illető képző intézetben. A fent felsorolt tanfolyamok bármelyikére való felvételért folyamodhatnak az ország bármely részében lakó es bármilyen jellegü elemi népiskolánál működő okleveles tanitók es tanitónők. A felvétel iránti belyegtelen kérvények annak az illetékes királyi tanfelügyelőnél nyujtandók be, a kinek tankerületében a folyamodó működik. A pályázat határideje 1914. évi marcius hó 20. A felvettek kifejezetten a fentebb felsorolt tanfolyamok közül valamelyikre kell kérni.

— **A Zsilzás-féle** csukomájolaj azért érdemli oly nagy elterjedésnek, mert táperejénél nagy a gyermekek, valamint felnőttek szivesen veszik be. Páratlan gyermekbetegségek megelőzésére, a gyermekek erejét és ellenálló [illegible] veli. Üvegje 2 korona. Zsilzás Béla [illegible] ban Budapesten es gyógyszertárakban.

Ingyen ADUNK HASZNÁLATRA TAKARÉKPERSELYT BÁRKINEK

DESTMEGYEI TAKARÉKPENZTÁR

A fürdőgyógyintézetekben az Davos, Arosa, Meran, Arco stb. ben a SIROLIN "Roche"

mint rég bevált szer állandóan van használatban. Aránylag rövid idő alatt enyhíti és megszünteti a légzőszervek betegségeit.

Izletes, étvágygyerjesztő és különös jó hatást gyakorol a köszkészre.

Eredeti csomagolásban 1 korért kaphatók minden gyógyszertárban

A jelenkor legjobb tetőfedő anyaga az

ASBEST-PALA

Elpusztíthatatlan, soha javitást nem igényel. Tüzmentes, fagymentes, vizhatlan és viharálló.

Alatta a padlás télen nem hideg, nyáron viszont nem meleg

KÖNNYÜ, mert a befedett terület négyzetméterenkint 10 kilogram — holott a hornyolt cserépből négyzetmétere 40 kg, közönséges cserépből 65 kg., igy palafedésre legkönnyebb tető és a leggyöngébb fal is alkatmás.

Legmesszebbmenő jótállás!

— Felvilágositást, árjegyzéket és mintát kivánatra ingyen küldünk.

Magyar Asbest Palagyár R.-T. :: Jánoshaza.

Iroda: Zeilner Béláné Jánosháza

A világ legjobb, legbiztosabb és legolcsóbb kutszivattyuja az

„OMEGA" lánckút

mert rendkivül sok vizet ad mert, kis gyermek kezelheti, mert soha ba nem fagy, mert soha nem romlik, miert mindenki felszerelheti.

Kérjen felvilágositást ingyen és bérmentve.

Bárdos és Brachfeld

Budapest, IV., Gyár utca 5/b.

Hölgyek figyelmébe.

Zala gyöngye

csoda hatásu, **házilag** készitett, teljesen ártalmatlan arctej. Eltavolit az arcról mindennemü tisztátalanságot, kiütéseket, pattanásokat stb. Üdén, frissen tartja az arcot, hófehérré varázsolja a bőrt. Erősiti a szemeket. A Zala Gyöngye arctej szabadalmazva van. **Számos köszönő és elismerő levéllel kitüntetve.** Ára egy nagyobb üvegnek bármely postára bérmentes küldessel utánvét mellett 3 K. Kapható egyedül a készitőnél

Özv. Hatkovich Pálnénál

Szerencs (Cukorgyár) Zemplém m.

Házvezetőnői

állást keres egy középkoru özvegy nő, ki a háztartás minden ágában jártas.

— Papi háznál, vagy — idősebb urnál.

Cim a kiadóban.

Kiléses, csinos kivitelben, jutányos áron szállit mindennemu

nyomtatványt

„Vörösmarty"-könyvnyomda

Devecser

Nyomtatott a kiadótulajdonos Vörösm 1914.